

AKADEMİK HİZMET / İSTATİSTİK

Bu dokümandaki konu, değişken adları, örneklem özellikleri, sayısal bulgular ve istatistiksel sonuçlar tanıtım amacıyla yeniden kurgulanmıştır. Herhangi bir gerçek kişi, kurum, araştırma ya da veri setini temsil etmemektedir. İzinsiz çoğaltılamaz ve kopyalanamaz.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların sosyodemografik özellikleri

Değişken	n	%
Cinsiyet		
Kadın	238	57,8
Erkek	174	42,2
Sınıf düzeyi		
1. sınıf	92	22,3
2. sınıf	108	26,2
3. sınıf	111	26,9
4. sınıf ve üzeri	101	24,5
Barınma biçimi		
Aile yanında	156	37,9
Öğrenci yurdunda	139	33,7
Arkadaşlarla/tek başına evde	117	28,4
Çalışma durumu		
Düzenli çalışıyor	96	23,3
Yarı zamanlı çalışıyor	83	20,1
Çalışmıyor	233	56,6
Aylık kişisel bütçe		
8.000 TL ve altı	146	35,4
8.001-15.000 TL	151	36,7
15.001 TL ve üzeri	115	27,9

Not: Katılımcıların yaş ortalaması $22,41 \pm 3,18$ olup yaşları 18 ile 39 arasında değişmektedir.

Araştırmaya toplam 412 üniversite öğrencisi dahil edilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması $22,41 \pm 3,18$ 'dir. Katılımcıların %57,8'i kadın, %42,2'si erkektir. Sınıf düzeyleri dengeli dağılmakta olup en yüksek oran %26,9 ile üçüncü sınıf öğrencilerindedir. Katılımcıların %37,9'u ailesiyle, %33,7'si öğrenci yurdunda ve %28,4'ü arkadaşlarıyla ya da tek başına yaşamaktadır. Çalışma durumuna göre katılımcıların %56,6'sı çalışmamakta, %23,3'ü düzenli, %20,1'i yarı zamanlı çalışmaktadır. Aylık kişisel bütçede en yüksek oran %36,7 ile 8.001-15.000 TL grubundadır.

Tablo 2. Katılımcıların çevrim içi eğitim kullanım özellikleri

Değişken	n	%
Çevrim içi eğitim platformu kullanma süresi		
6 aydan az	54	13,1
6-12 ay	88	21,4
1-2 yıl	137	33,3
2 yıldan uzun	133	32,3
Haftalık kullanım sıklığı		
1 kez	73	17,7
2-3 kez	151	36,7
4-5 kez	112	27,2
6 kez ve üzeri	76	18,4
En sık kullanılan cihaz		
Dizüstü bilgisayar	191	46,4
Akıllı telefon	143	34,7
Tablet	53	12,9
Masaüstü bilgisayar	25	6,1
Dijital yeterlik algısı		
Yüksek	127	30,8
Orta	221	53,6
Düşük	64	15,5
En sık kullanım zamanı		
09.00-17.00	102	24,8
17.01-22.00	228	55,3
22.01 sonrası	82	19,9

Katılımcıların %33,3'ü çevrim içi eğitim platformlarını 1-2 yıldır, %32,3'ü ise 2 yıldan uzun süredir kullanmaktadır. Haftalık kullanım sıklığında en yüksek oran %36,7 ile 2-3 kez kullanım grubundadır. En sık kullanılan cihaz dizüstü bilgisayar (%46,4), en yaygın kullanım zamanı ise 17.01-22.00 saatleri arasındadır (%55,3). Katılımcıların %53,6'sı dijital yeterliğini orta, %30,8'i yüksek ve %15,5'i düşük düzeyde değerlendirmiştir.

Tablo 3. Çevrim içi eğitim sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

Karşılaşılan sorun	n	%
İnternet bağlantısının kesilmesi	173	42,0
Ders sırasında dikkat dağılması	161	39,1
İçeriğin uzun ve yoğun olması	126	30,6
Platform menülerinin karmaşık olması	94	22,8
Canlı destek hizmetine ulaşamama	81	19,7
Ses/görüntü eşzamanlama sorunu	77	18,7
Ödev yükleme sırasında teknik hata	69	16,7
Mobil uygulamanın yavaş çalışması	62	15,0
Ders materyaline geç erişim	51	12,4
Bildirimlerin yetersiz olması	43	10,4
Diğer	18	4,4

Not: Birden fazla seçenek işaretlenebildiği için yüzdeler toplamı 100 değildir.

Çevrim içi eğitim sırasında en sık bildirilen sorun internet bağlantısının kesilmesi (%42,0) olmuştur. Bunu ders sırasında dikkat dağılması (%39,1), içeriğin uzun ve yoğun olması (%30,6) ve platform menülerinin karmaşık bulunması (%22,8) izlemiştir. Canlı destek hizmetine ulaşamama %19,7, ses ve görüntü eşzamanlama sorunu %18,7, ödev yükleme sırasında teknik hata ise %16,7 oranında bildirilmiştir.

Tablo 4. Çevrim içi eğitim platformlarını tercih etme nedenleri

Tercih nedeni	n	%
Derslere istenilen zamanda erişebilme	196	47,6
Kayıtları tekrar izleyebilme	177	43,0
Ulaşım ve zaman kaybını azaltma	155	37,6
Ders materyallerine tek yerden ulaşma	132	32,0
Yüz yüze eğitime göre daha ekonomik olma	118	28,6
Kendi öğrenme hızına göre ilerleyebilme	109	26,5

Çalışma programına uyum sağlama	91	22,1
Farklı eğitimlere erişim sunması	76	18,4
Sınav ve ödev takibini kolaylaştırması	63	15,3
Arkadaş önerisi	31	7,5
Diğer	14	3,4

Not: Birden fazla seçenek işaretlenebildiği için yüzdeler toplamı 100 değildir.

Katılımcıların çevrim içi eğitim platformlarını tercih etmesinde en yaygın neden derslere istenilen zamanda erişebilme olmuştur (%47,6). Kayıtları tekrar izleyebilme %43,0, ulaşım ve zaman kaybını azaltma %37,6, ders materyallerine tek yerden ulaşma %32,0 ve yüz yüze eğitime göre daha ekonomik olma %28,6 oranında belirtilmiştir.

Tablo 5. Eğitim kaynağına erişim ve öğrenme tercihlerine ilişkin özellikler

Değişken	n	%
Platform tercihinde ekonomik neden etkili mi?		
Hayır	269	65,3
Evet	143	34,7
Çevrim içi eğitimi yüz yüze eğitimden daha nitelikli bulma		
Evet, daha nitelikli	74	18,0
Hayır, ancak daha esnek	229	55,6
Hayır, yalnızca zorunlu durumlarda kullanıyorum	109	26,5
Yüz yüze kurs veya derse erişimde güçlük yaşama		
Hayır	286	69,4
Evet	126	30,6
Yeni bir konuyu öğrenirken ilk başvuru kaynağı		
Çevrim içi eğitim platformu	164	39,8
Ders kitabı/notlar	112	27,2
Yüz yüze eğitmen	101	24,5
Diğer kaynaklar	35	8,5
Bir konuyu öğrendikten sonra ikinci kaynağa başvurma ihtiyacı		
Sıklıkla	66	16,0
Bazen	247	60,0
Hiç	99	24,0

Katılımcıların %34,7'si çevrim içi platform tercihlerinde ekonomik nedenlerin etkili olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %55,6'sı çevrim içi eğitimi yüz yüze eğitimden daha nitelikli bulmadığını, ancak daha esnek olduğunu ifade etmiştir. Yüz yüze kurs veya derse erişimde güçlük yaşayanların oranı %30,6'dır. Yeni bir konuyu öğrenirken ilk başvuru kaynağı olarak çevrim içi eğitim platformunu seçenlerin oranı %39,8'dir. Katılımcıların %60,0'ı öğrendikleri bir konuyu doğrulamak için bazen ikinci bir kaynağa ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir.

Tablo 6. Platform kullanımını sürdürülebilir kılabilecek hizmet önerileri

Hizmet önerisi	n	%
Canlı teknik destek hizmetinin geliştirilmesi	214	51,9
Derslerin daha kısa modüllere bölünmesi	187	45,4
Kişiselleştirilmiş çalışma planı sunulması	169	41,0
Mobil uygulama performansının artırılması	133	32,3
Düzenli hatırlatma bildirimleri gönderilmesi	101	24,5

Not: Birden fazla seçenek işaretlenebildiği için yüzdeler toplamı 100 değildir.

Platform kullanımının sürdürülebilirliğini artıracak hizmetler arasında en yüksek oran canlı teknik destek hizmetinin geliştirilmesindedir (%51,9). Bunu derslerin daha kısa modüllere bölünmesi (%45,4), kişiselleştirilmiş çalışma planı sunulması (%41,0), mobil uygulama performansının artırılması (%32,3) ve düzenli hatırlatma bildirimleri (%24,5) izlemiştir.

Tablo 7. Çalışma durumu ile çevrim içi eğitim kullanım zamanı arasındaki ilişki

Çalışma durumu	09.00-17.00 n (%)	17.01-22.00 n (%)	22.01 sonrası n (%)	Toplam
Düzenli çalışıyor	12 (12,5)	58 (60,4)	26 (27,1)	96
Yarı zamanlı çalışıyor	17 (20,5)	49 (59,0)	17 (20,5)	83
Çalışmıyor	73 (31,3)	121 (51,9)	39 (16,7)	233
Toplam	102 (24,8)	228 (55,3)	82 (19,9)	412

Not: $\chi^2=17,842$; $sd=4$; $p=0,001$

Çalışma durumu ile çevrim içi eğitim kullanım zamanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur ($\chi^2=17,842$; $sd=4$; $p=0,001$). Düzenli çalışan katılımcıların %60,4'ü, yarı zamanlı çalışanların %59,0'ı platformları 17.01-22.00 saatleri arasında kullanırken çalışmayan katılımcılarda gündüz kullanım oranı %31,3 ile diğer gruplardan daha yüksektir.

Tablo 8. Aylık kişisel bütçe ile ekonomik nedenle platform tercih etme arasındaki ilişki

Aylık kişisel bütçe	Ekonomik neden etkili değil n (%)	Ekonomik neden etkili n (%)	Toplam
8.000 TL ve altı	77 (52,7)	69 (47,3)	146
8.001-15.000 TL	103 (68,2)	48 (31,8)	151
15.001 TL ve üzeri	89 (77,4)	26 (22,6)	115
Toplam	269 (65,3)	143 (34,7)	412

Not: $\chi^2=18,926$; $sd=2$; $p<0,001$

Aylık kişisel bütçe ile ekonomik nedenle çevrim içi platform tercih etme arasında anlamlı ilişki saptanmıştır ($\chi^2=18,926$; $sd=2$; $p<0,001$). Bütçesi 8.000 TL ve altında olan katılımcıların %47,3'ü ekonomik nedenlerin tercihinde etkili olduğunu belirtirken, bu oran 8.001-15.000 TL grubunda %31,8'e, 15.001 TL ve üzeri grupta %22,6'ya düşmektedir.

Tablo 9. Yüz yüze eğitime erişimde güçlük yaşama ile ilk öğrenme kaynağı arasındaki ilişki

Erişim güçlüğü	Çevrim içi platform n (%)	Ders kitabı/notlar n (%)	Yüz yüze eğitmen n (%)	Diğer n (%)	Toplam
Hayır	97 (33,9)	88 (30,8)	78 (27,3)	23 (8,0)	286
Evet	67 (53,2)	24 (19,0)	23 (18,3)	12 (9,5)	126
Toplam	164 (39,8)	112 (27,2)	101 (24,5)	35 (8,5)	412

Not: $\chi^2=15,771$; $sd=3$; $p=0,001$

Yüz yüze eğitime erişimde güçlük yaşama durumu ile ilk öğrenme kaynağı arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($\chi^2=15,771$; $sd=3$; $p=0,001$). Erişim güçlüğü yaşayan katılımcıların %53,2'si yeni bir konuyu öğrenirken ilk kaynak olarak çevrim içi platformları tercih ederken, güçlük yaşamayanlarda bu oran %33,9'dur.

Tablo 10. Dijital yeterlik algısı ile ilk öğrenme kaynağı arasındaki ilişki

Dijital yeterlik	Çevrim içi platform n (%)	Ders kitabı/notlar n (%)	Yüz yüze eğitmen n (%)	Diğer n (%)	Toplam
Yüksek	61 (48,0)	31 (24,4)	25 (19,7)	10 (7,9)	127
Orta	82 (37,1)	64 (29,0)	57 (25,8)	18 (8,1)	221
Düşük	21 (32,8)	17 (26,6)	19 (29,7)	7 (10,9)	64
Toplam	164 (39,8)	112 (27,2)	101 (24,5)	35 (8,5)	412

Not: $\chi^2=8,947$; $sd=6$; $p=0,177$

Dijital yeterlik algısı ile ilk öğrenme kaynağı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmamıştır ($\chi^2=8,947$; $sd=6$; $p=0,177$). Bununla birlikte dijital yeterliğini yüksek değerlendiren katılımcıların çevrim içi platformu ilk kaynak olarak seçme oranı %48,0 iken, düşük yeterlik grubunda bu oran %32,8'dir.

Tablo 11. Yüz yüze eğitime erişimde güçlük yaşama ile platform kullanım zamanı arasındaki ilişki

Erişim güçlüğü	09.00-17.00 n (%)	17.01-22.00 n (%)	22.01 sonrası n (%)	Toplam
Hayır	76 (26,6)	157 (54,9)	53 (18,5)	286
Evet	26 (20,6)	71 (56,3)	29 (23,0)	126
Toplam	102 (24,8)	228 (55,3)	82 (19,9)	412

Not: $\chi^2=2,966$; $sd=2$; $p=0,227$

Yüz yüze eğitime erişimde güçlük yaşama ile çevrim içi platform kullanım zamanı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=2,966$; $sd=2$; $p=0,227$). Her iki grupta da kullanım en yoğun olarak 17.01-22.00 saatleri arasında gerçekleşmiştir.

Tablo 12. Çalışma durumu ile çalışma programına uyum sağladığı için platform tercih etme arasındaki ilişki

Çalışma durumu	Bu nedenle tercih etmedi n (%)	Bu nedenle tercih etti n (%)	Toplam
Düzenli çalışıyor	49 (51,0)	47 (49,0)	96
Yarı zamanlı çalışıyor	52 (62,7)	31 (37,3)	83
Çalışmıyor	220 (94,4)	13 (5,6)	233
Toplam	321 (77,9)	91 (22,1)	412

Not: $\chi^2=94,216$; $sd=2$; $p<0,001$

Çalışma durumu ile çevrim içi platformu çalışma programına uyum sağladığı için tercih etme arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($\chi^2=94,216$; $sd=2$; $p<0,001$). Düzenli çalışan katılımcıların %49,0'ı, yarı zamanlı çalışanların %37,3'ü bu nedeni belirtirken, çalışmayanlarda oran %5,6'dır.

Tablo 13. Çevrim içi eğitim platformunu ilk öğrenme kaynağı olarak seçmeye ilişkin lojistik regresyon modeli

Değişken	B	Wald	p	OR [Exp(B)]	%95 GA
Bütçe: 8.001-15.000 TL	-0,286	0,914	0,339	0,751	0,418-1,350
Bütçe: 15.001 TL ve üzeri	-0,417	1,652	0,199	0,659	0,349-1,244
Yüz yüze eğitime erişimde güçlük: Evet	0,824	12,738	<0,001	2,280	1,450-3,585
Dijital yeterlik: Orta	-0,391	2,064	0,151	0,676	0,397-1,153

Dijital yeterlik: Düşük	-0,662	3,686	0,055	0,516	0,262-1,017
Çalışma durumu: Yarı zamanlı	0,174	0,245	0,621	1,190	0,598-2,369
Çalışma durumu: Çalışmıyor	-0,538	4,112	0,043	0,584	0,347-0,982
Kullanım zamanı: 17.01-22.00	0,291	1,224	0,269	1,338	0,799-2,240
Kullanım zamanı: 22.01 sonrası	0,458	2,109	0,146	1,581	0,852-2,935
Ekonomik neden etkili: Evet	0,519	6,411	0,011	1,681	1,125-2,511

Not: Model: $\chi^2=34,882$; $sd=10$; $p<0,001$; Hosmer-Lemeshow: $\chi^2=7,114$; $sd=8$; $p=0,525$; Nagelkerke $R^2=0,112$.

Çevrim içi eğitim platformunu ilk öğrenme kaynağı olarak seçme durumunu yordayan değişkenleri belirlemek amacıyla lojistik regresyon analizi yapılmıştır. Kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($\chi^2=34,882$; $sd=10$; $p<0,001$) ve modelin açıklayıcılık düzeyi Nagelkerke $R^2=0,112$ olarak bulunmuştur. Hosmer-Lemeshow testi model uyumunun kabul edilebilir olduğunu göstermiştir ($\chi^2=7,114$; $sd=8$; $p=0,525$).

Modelde yüz yüze eğitime erişimde güçlük yaşayan katılımcıların çevrim içi platformu ilk öğrenme kaynağı olarak seçme olasılığı 2,28 kat daha yüksektir (OR=2,280; %95 GA=1,450-3,585; $p<0,001$). Ekonomik nedenlerin etkili olduğunu belirtenlerde bu olasılık 1,68 kat artmıştır (OR=1,681; %95 GA=1,125-2,511; $p=0,011$). Çalışmayan katılımcıların çevrim içi platformu ilk kaynak olarak seçme olasılığı düzenli çalışanlara göre daha düşüktür (OR=0,584; %95 GA=0,347-0,982; $p=0,043$). Diğer değişkenler modelde anlamlı yordayıcı değildir.